

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра педагогіки

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія і методика виховання

(шифр і назва навчальної дисципліни)

рівня вищої освіти третього (освітньо-наукового)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

освітня програма Освітні, педагогічні науки

шифр за навчальним планом 1.9

Харків – 2020 рік

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Теорія і методика виховання», затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г. С. Сковороди протокол № 4 від «30» червня 2020 року

Розробник: **Рибалко Людмила Сергіївна**, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки

Протокол від. “ 28 ” серпня 2020 року № 1__

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОНП, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна і вечірня форми навчання / заочна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка	Варіативна	
	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки		
Модулів – 2	<u>Освітні, педагогічні науки</u>	Рік підготовки:	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: –		2-й/2-й	2-й/2-й
		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		III-й/ III-й	IV-й/ IV-й
	Лекції		
Тижневих годин: 2 аудиторних – 40/18 самостійної роботи для денної і вечірньої форм – 80 для заочної форми – 102	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	8 / 4	8 / 4
		Семінарські	
		12 / 4	12 / 6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		40 / 45	40 / 57
		Індивідуальні завдання	
-	-		
Вид контролю: Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 1:2

для заочної форми навчання – 1:6

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Теорія і методика виховання» є: формування здатності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (спеціальність 011 Освітні, Педагогічні науки) розв'язувати комплексні освітні проблеми в процесі написання наукової праці з теорії і методики виховання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних теоретичних знань і удосконалення вмінь виховної роботи в закладах загальної середньої освіти та вищої освіти.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

1. Сформувати у здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти (спеціальність 011 Освітні/Педагогічні науки) концептуальні та методологічні знання з теорії виховання та виховні вміння/навички, методи, необхідні для розв'язання актуальних проблем виховання у сфері освітніх інновацій;
2. Заохочувати зазначених здобувачів до критичного аналізу виховних тенденцій у світі та країні, виявляти та адекватно оцінювати причинно-наслідкові зв'язки, синтезувати нові та комплексні ідеї виховання молоді на засадах співпраці і партнерських стосунків;
3. Розвивати в зазначених здобувачів здатність до безперервного професійно-педагогічного самовиховання, сприяти розкриттю творчого методичного потенціалу у виховній роботі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньої програми формуються програмні компетентності:

ІК здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду;

ЗК4 здатність обґрунтовувати культурно-антропологічні смисли та ідеї Європи, питання інтеркультурної комунікації та антропологічного виміру мультикультуризму, а також національних традицій у контексті інтернаціоналізації та становлення культури суспільства знань;

ЗК8 здатність розуміти загальносвітовий і національний контексти розвитку вищої (університетської) освіти, ціннісні смисли та пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні та враховувати їх у практичній діяльності;

ФК15 здатність розв'язувати складні комплексні проблеми в дослідницькій, інноваційній видах діяльності на засадах професійної етики; володіти вміннями розробляти наукові, освітні, грантові проекти;

ФК17 здатність критично аналізувати, самостійно та вільно орієнтуватися в змісті педагогічної інноватики, сучасних освітніх технологій, застосовувати досягнення в науковій та проєктній діяльності й педагогічній практиці;

ФК19 здатність підвищувати рівень педагогічної майстерності, формувати індивідуальний професійний образ, виявляти лідерські якості, проєктувати кар'єрне зростання;

ФК23 здатність організовувати суб'єкт-суб'єктну взаємодію учасників освітнього процесу на засадах партнерських стосунків, формувати позитивні міжособистісні взаємини в студентському колективі, формувати корпоративну культуру й імідж ЗВО.

3.Передумови вивчення дисципліни

Пререквізити (Prerequisite): Розвиток світової та вітчизняної педагогічної думки (4 кредити).

Постреквізити (Postrequisite): Науково-викладацька практика (3 кредити).

Практична підготовка відбувається під час проходження науково-викладацької практики на 3 курсі в п'ятому семестрі.

4.Результати навчання за дисципліною

У результаті опанування змісту навчальної дисципліни здобувачі мають досягнути таких програмних результатів навчання:

ПРН2 – аналізувати філософсько-антропологічні і культурно-антропологічні чинники; застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування наукових і освітніх проєктів, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження;

ПРН5 – диференціювати різні типи наукових текстів, структурувати їх відповідно до існуючих вимог, прийнятих науково-видавничими спільнотами, коригувати з урахуванням вимог рецензентів;

ПРН9 – володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх ресурсних можливостей, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, проєктування стратегій саморозвитку і професійного зростання, освіти впродовж життя;

ПРН13 – критично оцінювати існуючі системи освіти і програми виховання, досвід професійних практик, представлених в історико-педагогічному дискурсі;

ПРН14 – здійснювати оригінальне історико-педагогічне/експериментальне/ компаративістське дослідження, оперувати різними

методами й засобами дослідницької діяльності, прийомами збирання, систематизації та обробки інформації, інтерпретації отриманих результатів;

ПРН15 – застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у власних дослідженнях і професійній діяльності, сприяти їх популяризації в суспільстві.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 4 кредити ЄКТС 120 годин, зокрема: денна форма: I семестр: 8 лекцій, 12 семінарів; II семестр: 8 лекцій, 12 семінарів; всього: 16 лекцій, 24 семінарів; вечірня форма: I семестр: 8 лекцій, 12 семінарів; II семестр: 8 лекцій, 12 семінарів; всього: 16 лекцій, 24 семінарів; заочна форма: I семестр: 4 лекцій, 4 семінарів; II семестр: 4 лекцій, 6 семінарів; всього: 8 лекцій, 10 семінарів.

Вивчається навчальна дисципліна «*Теорія і методика виховання*» на денній, вечірній, заочній формах навчання.

Надання допомоги здобувачам з особливими освітніми потребами здійснюється працівниками Інклюзивного центру ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

<http://hnpu.edu.ua/uk/poryadok-suprovodu-osib-z-osobovymy-osvitnimy-potrebamy>

5. Програма навчальної дисципліни

На основі аналізу результатів опитування стейкхолдерів і здобувачів оновлено зміст вибіркової навчальної дисципліни «Теорія і методика виховання» завдяки таким питанням, як: «Формування готовності професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти до навчання і виховання іноземців та осіб без громадянства», «Вимоги роботодавців стосовно підготовки науковців і викладачів до культури спілкування і партнерських відносин», «Особистість науковця і викладача як наставника молоді, його лідерські якості».

Зміст зазначеної дисципліни вибудовано з урахуванням суттєвих положень Закону «Про освіту» (2017), Концепції Нової української школи (2017), [Політики у сфері якості освіти, ухваленої](#) Вченою радою (протокол від [27.02.2020 № 1](#)) та [затвердженої](#) наказом ректора Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди від 27.02.2020 № 41-од.

Змістовий модуль 1. *Теорія виховання*

Тема 1. 1. *Понятійно-категоріальний апарат процесу виховання*

Сучасна парадигма виховання молоді. Закон України «Про вищу освіту» (2014р.) про виховання та створення умов для самореалізації молоді. Виховання в загальній системі освіти України. Загальна характеристика процесу виховання, його закономірності. Понятійно-категоріальний апарат виховного процесу: об'єкт, предмет, мета, завдання, методологія і методи дослідження. Суб'єкти виховного процесу.

Вимоги роботодавців стосовно підготовки науковців і викладачів до культури спілкування і партнерських відносин. Особистість науковця і викладача як наставника молоді, його лідерські якості.

Принципи виховання (принципи гуманізації виховання, врахування вікових та індивідуальних особливостей суб'єктів освітньої діяльності, виховання в діяльності та спілкуванні, національного виховання, стимулювання суб'єкта до самовиховання, цілісного підходу до виховання) та їх характеристика. Етапи процесу виховання.

Тема 1. 2. *Зміст виховання*

Моральне виховання: мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації морального виховання. Сформована моральна культура особистості як мета і результат морального виховання. Кодекс цінностей О. Вишневського.

Духовно-інтелектуальне виховання: мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації духовно-інтелектуального виховання. Розумна людина та інтелект нації як мета і результат духовно-інтелектуального виховання.

Громадянське виховання: мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації громадянського виховання. Сформована громадянська позиція особистості як мета і результат громадянського виховання.

Естетичне виховання мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації естетичного виховання. Сформований естетичний смак особистості як мета і результат естетичного виховання.

Фізичне виховання мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації фізичного виховання. Сформована фізична культура особистості як мета і результат фізичного виховання.

Трудове виховання мета, завдання, методи і форми, шляхи реалізації трудового виховання. Сформована культура праці особистості як мета і результат трудового виховання.

Тема 1.3. *Гендерне виховання*

Особливості гендерної політики та гендерного виховання молоді. Мета і завдання гендерного виховання. Суттєві положення гендерного підходу:

забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у всіх сферах життєдіяльності, рівноцінне ставлення до чоловіків і жінок, подолання стереотипів, що заважають професійній самореалізації як чоловіків, так і жінок. Побудова міжособистісних взаємин у педагогічному колективі на засадах гендерного підходу.

Гендерні студії, їх роль у формуванні гендерної компетентності молоді. Гендерні стереотипи особистості, негативний вплив на розв'язання професійних завдань. Гендерні стереотипи викладача, потенційні можливості їх усунення.

Тема 1.4. Міжкультурне виховання

Поширення тенденції міжкультурного спілкування молоді завдяки мобільному переміщенню до інших країн. Сприйняття іншої культури, ознайомлення з національними звичаями і традиціями різних народів. Толерантне ставлення до людини іншої національності та усталених традицій, мирне співіснування в педагогічному колективі, налагоджування співробітництва і партнерських стосунків. Діалог як засіб взаєморозуміння між народами.

Мета і завдання міжкультурного виховання. Особливості виховної роботи з іноземними здобувачами вищої освіти. Знання сімейних традицій і цінностей іноземних здобувачів вищої освіти, їх належності до віри, менталітету, звичаїв іншої країни.

Міжкультурні зв'язки в освітньому середовищі. Створення іншомовного освітнього середовища, його виховна роль у побудові міжкультурних взаємин між учасниками освітнього процесу. Сформовані міжкультурні стосунки між учасниками освітнього процесу на засадах співробітництва і партнерських стосунків є метою і результатом міжкультурного виховання.

Формування готовності професорсько-викладацького складу закладів вищої освіти до навчання і виховання іноземців та осіб без громадянства.

Змістовий модуль 2. *Методика виховання*

Тема 2.5. Планування та організація процесу виховання

Планування виховної роботи в освітніх закладах. Складання плану роботи класних керівників, кураторів, наставників. Виховний процес у освітніх закладах, його особливості. Забезпечення продуктивності методики виховної роботи. Методика організації педагогічної взаємодії. Педагогічна взаємодія. Методи педагогічної взаємодії. Педагогічна підтримка – основа виховної позиції педагога. Основи успішності педагогічної підтримки. Створення виховних ситуацій.

Критерії оцінювання ефективності виховного процесу. Діагностика рівнів вихованості особистості, критерії і показники рівнів вихованості особистості.

Тема 2. 6. Методи, форми, засоби виховання

Методи виховання. Різні підходи до класифікації методів. Характеристика методів формування свідомості (понять, суджень, оцінок, переконань). Методи організації діяльності та формування досвіду громадської поведінки (привчання, вправи, доручення, виховні ситуації); методи стимулювання і корекції поведінки (заохочення, покарання); методи самовиховання (самопостереження, самоаналіз, самоконтроль). Оптимальний вибір методів. Новаторський досвід використання методів виховання

Нетрадиційні форми виховання (конкурс проектів, ділові ігри, наукові конференції, конкурс винахідників і фантазерів тощо). Популярні форми виховання (конкурс знавців «Що? Де? Коли?», вікторина, аукціон знань, диспут, «круглий стіл», бесіда, телеміст, літературно-музична композиція тощо). Виховання і засоби ІКТ. Позитивні і негативні впливи засобів ІКТ на виховання молоді.

Система позанавчальної виховної роботи, її значення для повноцінної самореалізації особистості. Роль громадських організацій у вихованні молоді.

Тема 2. 7. Методика формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі

Поняття «міжособистісні взаємини в педагогічному колективі» у психолого-педагогічній літературі. Мета, завдання, принципи формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі. Зміст і етапи формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі. Вимоги до формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі з позиції Нової української школи.

Статус учителя у суспільстві, педагогічному колективі. Лідерські якості учасників освітнього процесу, їх роль у формуванні академічної мобільності особистості.

Тема 2. 8. Педагогічні засоби активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу

Проблема самореалізації особистості в психолого-педагогічній літературі. Потреби самореалізації особистості за А. Маслоу. К. Роджерс про роль мотивації у становленні особистості. Виявлення потреб самореалізації учасників освітнього процесу. Обґрунтування доцільності активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу.

Педагогічні засоби як прийоми, методи, форми активізації і стимулювання учасників освітнього процесу до самореалізації. Методика створення ситуації успіху. Організація акмеологічних тренінгів у освітньому процесі.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин											
	Денна і вечірня форми						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	ла б	ін д	с.р .		л	с	ла б	ін д	с.р .
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теорія виховання												
Тема 1. Понятійно-категоріальний апарат процесу виховання	14	2	2			10	12	2				10
Тема 2. Зміст виховання	16	2	4			10	19	2	2			15
Тема 3. Гендерне виховання	14	2	2			10	11		1			10
Тема 4. Міжкультурне виховання	16	2	4			10	11		1			10
Разом за змістовим модулем 1	60	8	12			40	53	4	4			45
Змістовий модуль 2. Методика виховання												
Тема 5. Планування та організація процесу виховання	14	2	2			10	12	2				10
Тема 6. Методи, форми, засоби виховання	16	2	4			10	24	2	2			20
Тема 7. Методика формування міжособистісних взаємин	16	2	4			10	12		2			10

педагогічному колективі												
Тема 8. Педагогічні засоби активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу	14	2	2			10	19		2			17
Разом за змістовим модулем 2	60	8	12			40	67	4	6			57
Усього годин	120	16	24		-	80	120	8	10			102

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Ден., вечір.	Заочна форма
1.	Загальна характеристика процесу виховання, його закономірності і принципи.	2	
2.	Характеристика видів виховання: духовно-інтелектуальне, моральне, естетичне, фізичне, громадянське.	4	2
3.	Гендерні стереотипи в освіті. Статус жінки-працівника в цивілізованому суспільстві.	2	1
4.	Міжкультурне середовище.	4	1
5.	Управління процесом виховання на засадах співробітництва і партнерських стосунків.	2	
6.	Інтерактивні методи, форми, засоби виховання.	4	2
7.	Виховний потенціал командної роботи.	4	2
8	Критерії оцінювання ефективності процесу самовиховання особистості. Прийоми самовиховання.	2	2
Разом		24	10

8. Самостійна робота

Назви тем та зміст завдань самостійних робіт	К-ть год. ден. і веч. форми	Кіл-ть год. заоч. форма	Форма контролю

<p>Тема 1. Понятійно-категоріальний апарат процесу виховання</p> <p><i>Завдання 1.</i> Розкрити фактори впливу на вихованість особистості. Написати есе на тему: «Причини невихованості молоді людини», в якому проаналізувати фактори, що негативно впливають на вихованість нації, навести приклади виховання інших країн, висловити власні побажання щодо поліпшення процесу виховання.</p> <p><i>Завдання 2.</i> Підготовка до семінарського</p>	10	10	Перевірка есе, опитування на семінарському занятті
<p>Тема 2. Зміст виховання</p> <p><i>Завдання 1.</i> Скласти структурно-логічну схему, що відбиває зв'язки між метою і завданням виховання, змістовими складовими виховання (моральне, духовно-інтелектуальне, громадянське, естетичне, фізичне, трудове та ін.). Пояснити природу цих зв'язків, запропонувати розширити схему в межах своїх знань з теорії виховання.</p> <p><i>Завдання 2.</i> Підготовка до семінарського</p>	10	15	Перевірка структурно-логічної схеми, опитування на семінарському занятті
<p>Тема 3. Гендерне виховання</p> <p><i>Завдання 1.</i> Проаналізувати суттєві положення гендерної політики в Україні та за кордоном. Висловити своє ставлення до гендерної політики в освіті під час бліц-запитування.</p> <p><i>Завдання 2.</i> Підготовка до семінарського заняття згідно з планами семінарських занять</p>	10	10	Перевірка усних відповідей, опитування на семінарському занятті
<p>Тема 4. Міжкультурне виховання</p> <p><i>Завдання 1.</i> Ознайомитися з культурою іншої країни (на вибір), особливостями виховання молоді. Навести 2-3 приклади спілкування і взаємодії між ровесниками, в сім'ї, в професійній діяльності. Проаналізувати результати спілкування і взаємодії.</p> <p><i>Завдання 2.</i> Підготовка до семінарського</p>	10	10	Перевірка підібраних прикладів в усній формі, опитування на семінарському занятті

<p>Тема 5. Планування та організація процесу виховання</p> <p><i>Завдання 1.</i> Скласти план організації процесу виховання в освітньому закладі (на вибір), реалізуючи сучасні підходи до виховання учасників освітнього підходу. Запропонувати зміни в освітньому процесі, довести роль виховання для поліпшення результатів навчання.</p> <p><i>Завдання 2.</i> Підготовка до семінарського</p>	10	10	Перевірка плану в письмовому вигляді, опитування на семінарському занятті
<p>Тема 6. Методи, форми, засоби виховання</p> <p><i>Завдання 1.</i> Підібрати методи, форми, засоби виховання, що впливають на формування відповідальності, дисциплінованості, сили волі, рішучості, толерантності тощо (якість особистості обирати самостійно або пропонувати свою). Довести їх силу дії на вихованців. Запропонувати власно розроблені методи, форми, засоби виховання (за вибором – в освітньому процесі, в сім'ї, в педагогічному колективі, під час самовиховання).</p>	10	20	Перевірка теоретичного обґрунтування вибору методів, форм, засобів виховання в письмовій формі, опитування на семінарському занятті
<p>Тема 7. Методика формування міжособистісних взаємин у педагогічному колективі</p> <p><i>Завдання 1.</i> Розробити сценарій колективної творчої справи (це може бути освітній проект, командна робота тощо). Розкрити виховний потенціал командної роботи, роль лідера в створенні умов для самореалізації учасників колективної дії.</p>	10	10	Перевірка сценарію в письмовій формі, опитування на семінарському занятті
<p>Тема 8. Педагогічні засоби активізації потреб самореалізації учасників освітнього процесу</p> <p><i>Завдання 1.</i> Скласти план самовиховання, режим дня, запропонувати заходи, що поліпшують самоуправління і самоконтроль особистості. Запропонувати дієві методи стимулювання і впливу на саморозвиток особистості.</p>	10	17	Перевірка плану самовиховання і режиму дня, виховних заходів, методів у письмовій формі, опитування на семінарському занятті

	80	102	
--	----	-----	--

9.Контроль навчальних досягнень

9.1.Система оцінювання навчальних досягнень здобувачів

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	8	4	4	4	4
Відвідування семінарських занять	8,5	8	4	9	4,5
Відвідування практичних занять					
Робота на семінарському занятті	17	8	8	9	9
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)					
Виконання завдань для самостійної роботи	22,5	8	11	9	11,5
Виконання модульної роботи	4	1	2	1	2
Виконання ІНДЗ					
Разом 60			29		31
Максимальна кількість балів					60

9.2.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Тривалість проведення: 2 години.

Максимальна кількість балів: 4 бали. *2 модульні контрольні роботи у письмовій формі по 2 бали максимально.*

Критерії оцінювання:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вмінь обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом – мається на увазі як вміння зробити його повний або концентрований виклад так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

9.3.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Для оцінки знань і вмінь здобувача використовується **види контролю: попередній, поточний (тематичний), модульний та підсумковий (семестровий контроль, підсумкова атестація).**

Залік – усна форма проведення.

Тривалість проведення: 2 години.

Максимальна кількість балів: 40 балів.

Критерії оцінювання:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;

- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вмінь обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом – мається на увазі як вміння зробити його повний або концентрований виклад так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

9.4.Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Закон України «Про освіту» (2017 р.) про створення умов для виховання молоді. Виховання як педагогічна категорія.
2. Науково-понятійний апарат теорії і методики виховання. Принципи виховання.
3. Зміст виховання.
4. Моральне виховання.
5. Особливості гендерної політики в освіті.
6. Гендерні стереотипи, шляхи їх усунення в педагогічному колективі .
7. Міжкультурне виховання.
8. Іншомовне освітнє середовище, його роль у міжкультурному вихованні.
9. Планування виховної роботи в освітніх закладах. Активні методи виховання.
10. Критерії оцінювання ефективності виховного процесу. Етапи організації колективної творчої справи.
11. Методи виховання. Популярні виховні заходи.
12. Роль громадських організацій у вихованні молоді.
13. Методика колективного творчого виховання.
14. Роль лідера у колективній творчій роботі
15. Самовиховання як педагогічна проблема.
16. Стимулювання особистості до самовиховання.

9.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
-------------------	-----------------------------	-----------------

A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками.
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок.
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок.
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності.
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень балів знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

10.Методичне забезпечення

Навчально-методичний комплекс дисципліни «Теорія і методика виховання»: навчальна програма, робоча програма курсу, структурно-логічна структура вивчення дисципліни, завдання для самостійної роботи, завдання для заліку, презентація змісту дисципліни. Здобувачі мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до семінарських занять (Рибалко Л. С. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Теорія і методика виховання" для здобувачів освітньо-наукового ступеня "Доктор філософії" / Л. С. Рибалко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. [2-е оновл. перевид.]. – Харків : ХНПУ, 2020. – 23 с.), силабусу навчальної дисципліни.

11. Рекомендовані джерела Базова

- 1.Башкір О.І. Теорія виховання : навч.-метод. посіб. Харків : ХНПУ ім. Г.С. Сковороди, 2016. 90 с.
- 2.Мельничук С.Г. Педагогіка: (теор. виховання) : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Слово, 2012.
- 3.Омеляненко В.Л. Теорія і методика виховання: навч. посіб. Київ:

Знання, 2008.

4. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. Харків : Фоліо, 2015. с. 230-299.

5. Рибалко Л. С. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни "Теорія і методика виховання" для здобувачів освітньо-наукового ступеня "Доктор філософії" / Л. С. Рибалко ; Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. [2-е оновл. перевид.]. – Харків : ХНПУ, 2020. – 23 с.

Допоміжна

1. Духовно-інтелектуальне виховання і навчання молоді в XXI столітті : *міжнародна колективна монографія* / за заг. ред. проф. В. П. Бабича, проф. Л. С. Рибалко. Харків: Вид. Стилъ Издат, 2019. 464 с.

2. Рибалко Л. С., Гепенко Л. О. Міжкультурне виховання як складова професійної підготовки майбутніх лікарів у закладах вищої медичної освіти. *Наукові записки кафедри педагогіки* : зб. наук. праць / Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. 2018. Вип. 44. С. 215-244.

3. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Кіриченко С. В. Професійна самореалізація вчителів старшої школи в освітній проектній діяльності в контексті Нової української школи : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2018. 144 с.

4. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Горбачова І. І. Формування професійної мобільності: акмеологічний підхід, загальна середня освіта : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 96 с.

5. Рибалко Л. С., Черновол-Ткаченко Р. І., Твердохліб Г. В. Професійна самореалізація педагогів: іншомовне освітнє середовище, технологія самореалізації вчителів іноземної мови : колективна монографія. Харків : Вид. група «Основа», 2019. 112 с.

6. Рибалко Л. С., Чжоу Мінъ. Оцінювання якості освітніх продуктів у процесі викладання теорії і методики виховання особистості. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 2 (191). <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/199375>

7. Трубавіна І. М., Рибалко Л. С., Каплун С. О. «Декларація безпеки шкіл»: шляхи упровадження в систему освіти України. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*. Харків : ХНПУ імені Г. С. Сковороди, 2019. С. 69-87.

8. Чжоу Мінъ. Естетичний смак як складова естетичного виховання майбутніх вітчизняних і китайських учителів музичного мистецтва. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип. 9, т. 1. С. 163-167.

12. Додаткові ресурси

1. Закон «Про інформацію». [Електронний ресурс] . Електрон. дані. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2657-12> Назва з екрану.

2. Закон України «Про освіту» (2017).
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
3. Сайт Міністерства освіти і науки України. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua>
4. Національне агенство із якості вищої освіти (НАЗЯВО). [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/tag/nazyavo>
5. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. МОН України. <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/07/konczepczyia.pdf>
6. Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С.Сковороди. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <http://hnpu.edu.ua/>
7. Електронний архів Харківського національного університету ім. Г.С. Сковороди (KhNPU DSpace Media Repository). Електрон. дані. Режим доступу: <http://dspace.hnpu.edu.ua/browse?type=author&order=ASC&rpp=20&offset=100>
8. Освіта України. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <http://fij.com.ua/>
9. Вчимося з Google. [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <http://edublogru.blogspot.com/2012/11/google-google.html>
10. Програма Європейського Союзу та Ради Європи «Зміцнення інформаційного суспільства в Україні»: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <http://www.coe.int/uk/web/kyiv/41>
11. Сайт Управління боротьби з кіберзлочинністю Міністерства внутрішніх справ України: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <http://www.cybercrime.gov.ua/>
12. Сайт міжнародного дня безпечного Інтернету: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <http://www.saferinternetday.org>
13. Україномовна версія Посібника з прав людини для Інтернет-користувачів: [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: <http://www.inau.org.ua/166.3115.0.0.1.0.phtml>
14. YouTube [Електронний ресурс]: [сервіс, що надає послуги хостингу відеоматеріалів] : Web-сайт / YouTube, LLC. Електрон. дані і прогр. [Сан-Бруно (Каліфорнія, США)], 2010. Режим доступу: <http://www.youtube.com>. Назва з екрану.
15. Электронное обучение в облаке [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://hrm.ru/ehlektronnoe-obrazovanie-v-oblake>.
16. Киричок Т. Тенденції розвитку електронних енциклопедичних видань [Електронний ресурс]. Електрон. дані. Режим доступу: http://druk.kpi.ua/files/publications/Kyrychok_T_0.pdf. Назва з екрану.